

1 Jaké druhy opatření existují?

Jaké druhy opatření existují?

Existují dva druhy opatření: předběžná opatření a zajišťovací (ochranná) opatření.

Předběžná opatření jsou opatření předcházející soudním rozhodnutím v řízení ve věci samé. Rozsudek vynesený soudem v řízení ve věci samé může předběžné opatření potvrdit nebo zrušit.

Zajišťovací opatření jsou opatření, jejichž cílem je zajistit, aby dlužník splnil své povinnosti. Tato opatření umožňují věřitelům zajistit se proti riziku, že jim nebude poskytnuto to, co jim náleží.

Soud může uložit předběžná a zajišťovací opatření na majetek dlužníka. Věřitel je ze zákona oprávněn podat návrh na některá opatření před vynesením soudního rozhodnutí, a dokonce ještě před zahájením řízení, což slouží k zachování práv, která mohou být vykonána až po vynesení soudního rozhodnutí. Je tomu tak proto, aby druhá strana nezmařila právo věřitele na vymožení prostředků, například tak, že by daný majetek prodala, zatajila, darovala nebo zatížila zástavním právem či hypotékou.

1.1. Předběžná opatření

Předběžná opatření lze nařídit ve zvláštním řízení nebo v řízení ve věci samé, které je projednáváno před soudem.

Na předběžné soudní příkazy v rozvodovém řízení se vztahují zvláštní pravidla.

1.2 Zajišťovací opatření

A. Obstavení (*conservatoir beslag*)

Soud může věřiteli povolit obstavení majetku dlužníka s cílem zachovat tento majetek až do doby, než bude určeno právo, na které vznesla nárok osoba, jež navrhla obstavení.

Existují čtyři typy obstavení:

Obstavení za účelem vymáhání pohledávek (*conservatoire verhaalsbeslagen*). Majetek je obstaven poté, co soud rozhodl, že je nutno uspokojit peněžité nárok.

Obstavení za účelem vydání movitého majetku nebo dodání zboží (*conservatoir beslag tot afgifte van roerende zaken of levering van goederen*). V takovém případě je dlužníkovi nařízeno obstavení s cílem zajistit zachování práv vlastníka nebo příjemce, který má nárok na plnění.

Předběžné obstavení majetku manželů (*conservatoir marital beslag*). Toto obstavení může provést ten z manželů, který usiluje o rozvod, rozluku nebo zrušení společného jmění manželů, s cílem zabránit tomu, aby byl majetek ze společného jmění manželů vyveden dříve, než dojde k jeho rozdělení.

Obstavení za účelem zajištění důkazů (*conservatoir bewijsbeslag*). Cílem tohoto obstavení je zajistit důkazy.

B. Svěření do úschovy

Toto opatření se týká zejména případů, kdy existuje riziko, že dojde ke ztrátě obstaveného majetku. Na žádost osoby, která obstavení navrhuje, soud nařídí, aby předměty, jež jsou nebo mají být obstaveny, byly předány opatrovníkovi, kterého určí soud.

Svěření do úschovy lze nařídit i nezávisle na obstavení.

C. Uvalení nucené správy

Na majetek, který je předmětem sporu o vlastnictví, může soud uvalit nucenou správu. Například: je veden spor o právo společnosti dodávat zboží.

Obstavení nebo zadržení zboží této společnosti by jí mohlo bránit v provozování činnosti. Po dobu trvání soudního řízení může společnost řídit správce.

D. Zapečetění a soupis

Notář může se svolením místního soudu (*kantonrechter*) zapečetit majetek spadající do dědictví nebo určitý majetek ve společném vlastnictví. Není nutná asistence právníka. Toto opatření se používá jen zřídka. Mohou si ho vyžádat například dědicové, pozůstalý manžel nebo registrovaný partner, exekutoři a osoby s (omezeným) nárokem na podíl majetku ve společném vlastnictví.

Návrh na odpečetění se podává rovněž u místního soudu.

Místní soud může na žádost výše uvedených osob mimo jiné nařídit vypracování soupisu u notáře. Není nutná asistence právníka. Toto opatření slouží k určení rozsahu (a hodnoty) daného majetku. Tento návrh lze podat společně s návrhem na zapečetění nebo odpečetění. Toto opatření zahrnuje stručný popis všech aktiv a pasiv daného majetku a na žádost jedné ze stran i odhad hodnoty movitého majetku. Pokud se strany nejsou schopny dohodnout na jmenování certifikovaného odhadce (odhadců), jmenuje tyto odhadce notář.

D. Předběžná vykonatelnost

V případě potřeby může soud prohlásit své rozhodnutí za předběžně vykonatelné ve všech případech, pokud není ze zákona nebo z povahy věci stanoveno jinak. Pokud to nevyplývá ze zákona, musí návrh na nařízení předběžné vykonatelnosti rozhodnutí podat navrhovatel. Soud jej nemůže nařídit z vlastního podnětu.

Rozhodnutí, které je prohlášeno za předběžně vykonatelné, lze vykonat okamžitě, i když proti němu byl podán opravný prostředek. Předběžná vykonatelnost rozhodnutí se může vztahovat na celé toto rozhodnutí nebo jen na jeho část. Toto rozhodnutí lze vykonat i v případě, že není prohlášeno za předběžně vykonatelné, avšak jeho vykonatelnost by byla podáním odvolání pozastavena. Je-li soudní rozhodnutí prohlášeno za předběžně vykonatelné, lze v jeho výkonu pokračovat nebo jej dokonce zahájit i poté, co bylo proti tomuto soudnímu rozhodnutí podáno odvolání.

2 Za jakých podmínek lze tato opatření vydat?

2.1 Postup

A. Obstavení

Obstavení je prováděno s povolením soudce okresního soudu, který projednává návrhy na předběžná opatření. Návrh na obstavení podává advokát. Soud se může v zásadě spolehnout na tvrzení navrhovatele. Obvykle platí, že dlužník není vyslechnut. Soudní rozhodnutí se zpravidla vydává ještě týž den. V případě peněžitého nároku stanoví soudce částku, pro kterou se toto povolení uděluje. Soud může nařídit složení jistoty za případné škody způsobené obstavením.

Obstavení se provádí usnesením soudu, které doručuje soudní vykonavatel. Pokud později vyjde najevo, že osoba, která obstavení provedla, jej provedla neoprávněně, může odpovídat za náhradu škody.

Při podání návrhu na obstavení vznikají náklady, jako jsou například registrační poplatek soudu (<http://www.rechtspraak.nl/>), náklady na právního zástupce (<http://www.advocatenorde.nl/>) a odměna soudního vykonavatele (<http://www.kbvg.nl/>).

B. Svěření do úschovy

Svěření do úschovy nařizuje na návrh osoby, jež navrhla obstavení, soudce okresního soudu, který projednává návrhy na předběžné opatření. Je vyslechnuta jak strana, které se obstavení týká, tak jiné zúčastněné strany, pokud tomu nebrání naléhavé okolnosti. Proti tomuto usnesení se nelze odvolat. Soudce může nařídít složení jistoty.

Soudce okresního soudu, který projednává návrhy na předběžné opatření, může nařídít svření do úschovy nezávisle na obstavení.

Při podání návrhu na svěření do úschovy vznikají náklady, jako jsou například registrační poplatek soudu (<http://www.rechtspraak.nl/>), náklady na právního zástupce (<http://www.advocatenorde.nl/>) a odměna soudního vykonavatele.

C. Uvalení nucené správy

Na žádost zúčastněné strany umístí soudce okresního soudu, který projednává návrhy na předběžné opatření, sporný majetek pod nucenou správu. Toto opatření nemá žádný vztah k provedeným obstavením. Obstavení majetku neomezuje pravomoci správce. Toto opatření se může vztahovat na jakýkoli druh zboží, movitého a nemovitého majetku či vlastnických práv. Nucená správa má význam především z hlediska zajištění nepřetržitého hospodaření s majetkem společností nezávislou třetí stranou, například v průběhu řízení.

Při podání návrhu na uvalení nucené správy vznikají náklady, jako jsou například registrační poplatek soudu (<http://www.rechtspraak.nl/>), náklady na právního zástupce (<http://www.advocatenorde.nl/>) a plat správce.

D. Předběžná opatření

Předběžné opatření může být nařízeno zcela nezávisle na řízení ve věci samé a toto řízení po něm nemusí ani následovat.

Soudce okresního soudu, který projednává návrhy na předběžné opatření, má pravomoc nařídít předběžné opatření ve všech záležitostech, pokud je to vhodné. Příslušný je i soudce místního soudu v případech, kdy má rozhodnout v řízení ve věci samé. Kromě běžné územní příslušnosti má soud, který je místně příslušný k přijetí daného opatření, navíc ještě zvláštní příslušnost. O každý příkaz nebo zákaz, o nějž by bylo možno požádat v řízení ve věci samé, lze požádat i v řízení o předběžném opatření. Peněžní nároky mohou být přípustné za určitých podmínek (viz 2.2).

V řízení před soudcem, který projednává návrhy na předběžné opatření, musí mít žalobce právního zástupce. Žalovaný (odpůrce) může mít právního zástupce. V řízení u soudu nižší instance (místní soud) nemusí mít právního zástupce žádná ze stran. Slyšení je ústní a neformální. Soudní rozhodnutí se vydává zpravidla za několik týdnů. Soud může z vlastního podnětu prohlásit, že dané předběžné opatření je předběžně vykonatelné. „Předběžným“ se rozumí, že soudní rozhodnutí je právně reverzibilní. V řízení ve věci samé může být vždy vydáno odlišné rozhodnutí.

Při tomto postupu vznikají tyto náklady: registrační poplatek soudu (<http://www.rechtspraak.nl/>), odměna soudního vykonavatele (<http://www.kbvg.nl/>) a v případě žalobce i náklady na právního zástupce (<http://www.advocatenorde.nl/>).

Předběžná opatření mohou být nařízena rovněž u probíhajících soudních řízení ve věci samé, a pak platí po celou dobu trvání sporu. Předběžné opatření, jehož se návrh týká, musí mít vztah k žalobě v původním řízení. Tento postup je využíván jen minimálně.

V případě rozvodu se podává návrh na předběžný soudní příkaz na dobu trvání řízení a na určitou dobu po jeho skončení. Jedná se například o společné bydliště manželů, předměty denní potřeby, děti a výživné, které má jeden z manželů vyplácet druhému.

O tato opatření se žádá samostatným návrhem, který se podává před zahájením rozvodového řízení, během něho, a dokonce i po jeho skončení až do doby, kdy přestanou být účinná. Ústní jednání musí být zahájena nejpozději třetí týden po podání a soudce rozhodne co nejdříve.

Při tomto postupu vznikají tyto náklady: registrační poplatek soudu (<http://www.rechtspraak.nl/>) a náklady na právního zástupce (<http://www.advocatenorde.nl/>).

E. Předběžná vykonatelnost

V běžných řízeních na základě předvolání může soud na návrh žalobce prohlásit celé své rozhodnutí nebo jeho část za předběžně vykonatelné, není-li ze zákona nebo z povahy věci stanoveno jinak. Soud může předběžnou vykonatelnost podmínit poskytnutím jistoty. Může rovněž nařídít předběžnou vykonatelnost z vlastního podnětu v předběžném řízení. Totéž platí v řízení na základě návrhu.

2.2 Hlavní podmínky

A. Obstavení

Návrh musí obsahovat určité informace: povahu obstavení, které má být provedeno, právo, jehož se předkladatel dovolává, a v případě peněžitého nároku i jeho (maximální) výši. Kromě toho je v závislosti na tom, jaké obstavení má být provedeno, nutno prokázat, zda jsou obavy ze zneužití finančních prostředků podložené či nikoli. Naléhavý zájem se nevyžaduje.

B. Svěření do úschovy

Pokud podává návrh osoba provádějící obstavení, není splnění podmínky naléhavosti nutné. Při řízení o předběžném opatření se však naléhavý zájem žalobce vyžaduje. Není nutno prokazovat obavy ze zneužití finančních prostředků.

C. Uvalení nucené správy

To opatření se týká předběžného řízení, takže je vyžadován naléhavý zájem žalobce. Není nutno prokazovat obavy ze zneužití finančních prostředků.

D. Předběžná opatření

V řízení o předběžném opatření musí mít navrhovatel naléhavý zájem, soud posoudí zájmy stran a rozhodne o předběžném opatření. Naléhavý zájem žalobce nemusí spočívat v okolnostech souvisejících s žalovaným. Pohledávka může být popřená nebo sporná. V řízeních o předběžném opatření platí přísnější požadavky pro přípustnost peněžních pohledávek. Naléhavý zájem žalobce je podroben důkladnému přezkoumání, při němž je při posuzování zájmů nutno zohlednit rovněž riziko nemožnosti splácení, které může vést k zmaření tohoto opatření. U všech okresních soudů je možné nařídít předběžné opatření u vymáhání pohledávek v případě nesporných nároků nebo nároků, které nelze podloženě napadnout a které vyplývají ze smlouvy o dodávkách zboží a/nebo poskytování služeb.

Na návrh na předběžné opatření v rozvodovém řízení a v jiných řízeních o věci samé se nevztahují požadavky týkající se spornosti nebo naléhavosti případu. Nevztahují se na ně ani obavy ze zneužití finančních prostředků.

E. Předběžná vykonatelnost

Nepoužije se.

3 Účel a povaha opatření?

Účelem zajišťovacích opatření je zachování stavu *de facto* nebo *de iure* za účelem zachování práv (na náhradu škody). Účelem předběžných opatření je vytvoření určitého stavu *de facto* nebo *de iure* před vynesením rozhodnutí v řízení ve věci samé.

3.1 Jaké druhy majetku mohou být předmětem takových opatření?

A. Obstavení

V zásadě platí, že obstarvení je možné u všech typů majetku s výjimkou majetku určeného pro poskytování veřejných služeb a položek uvedených v § 447, 448 a 712 občanského soudního řádu (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*). Určitou část mzdy a dalších nároků na pravidelné platby nelze postihnout obstarvením. Obstarveno může být rovněž omezené právo nebo podíl na majetku. V takovém případě se použijí obdobná pravidla pro obstarvení tohoto majetku (§ 707 občanského soudního řádu).

B. Svěření do úschovy

Movité majetek, který není zapsán do rejstříku.

C. Uvalení nucené správy

Veškeré zboží, na které je nárok předmětem sporu.

D. Předběžná opatření

Všechny druhy majetku mohou být předmětem předběžného opatření nařízeného v samostatném řízení o předběžném opatření nebo řízení ve věci samé.

E. Předběžná vykonatelnost

Nepoužije se.

3.2 Jaké jsou účinky těchto opatření?

A. Obstarvení

Důsledkem obstarvení je zmrazení obstarvených aktiv. Strana, jejíž majetek byl obstarven, nesmí tento majetek dále prodat, darovat, zatížit ani pronajmout atd. Tato nemožnost nakládat s majetkem je relativní: má účinky pouze ve vztahu k osobě, která obstarvení provádí. V případě obstarvení formou zajištění pohledávek soudem nesmí osoba, jejíž majetek byl obstarvený, uskutečňovat žádné další platby ani majetek odevzdat. Třetí strana, která nabyvá majetek v dobré víře, je však za určitých podmínek chráněna. V případě obstarvení formou zajištění pohledávek je osoba, jejíž majetek byl obstarvený, povinna uvést, co má v držbě jménem oprávněného. Zcizení obstarveného majetku je trestné.

B. Svěření do úschovy

Zcizení majetku, který byl svěřen do úschovy, se trestá.

C. Uvalení nucené správy

Správa majetku přechází na správce.

D. Předběžná opatření

Jejich dodržování je často vymáháno na základě pravidelných plateb penále.

3.3 Jaká je platnost těchto opatření?

A. Obstarvení

Při udělování povolení k obstarvení musí soud vždy určit lhůtu, ve které je nutné podat žalobu v hlavním řízení. Pokud nebyla žaloba v hlavním řízení dosud podána, určí soud v povolení obstarvení lhůtu v trvání nejméně osmi dnů po obstarvení, v níž je nutno podat žalobu v hlavním řízení. Za hlavní řízení lze považovat pouze řízení za účelem získání vykonatelného příkazu k úhradě nároku, pro jehož zajištění bylo obstarvení provedeno. Obstarvení může být mezitím zrušeno soudem na žádost osoby, jejíž majetek byl obstarven, případně na žádost jiné zúčastněné strany. Při nedodržení soudem stanovené lhůty obstarvení zaniká.

Obstarvení se mění na exekuční opatření, když osoba, která jej navrhla, získá vykonatelný exekuční titul a ten byl doručen straně, jejíž majetek byl obstarven (a v případě zajišťovacího obstarvení pohledávky i příslušné třetí straně).

V případě, že je žaloba v hlavním řízení pravomocně zamítnuta, obstarvení zaniká. Obstarvení lze zrušit na žádost strany, jejíž majetek byl obstarven.

B. Svěření do úschovy

Svěření do úschovy může zrušit soudce, který rozhoduje o návrzích na předběžné opatření, na žádost kteréhokoli účastníka řízení o předběžném opatření.

Tento soudce v případě potřeby určí, komu musí opatrovník daný majetek předat. Zrušení obstarvení, na němž je svěření do úschovy založeno, má za následek i zrušení tohoto opatření. Opatrovník pak doručí daný majetek straně, jíž se obstarvení týkalo. Poté, co bylo určeno, která strana má na majetek nárok, soudním rozhodnutím, jež bylo prohlášeno za pravomocné nebo předběžně vykonatelné, předá opatrovník majetek této osobě.

C. Uvalení nucené správy

V případě, že žaloba v hlavním řízení dosud nebyla předložena soudu, je nutno tak učinit ve lhůtě, kterou stanoví soud. Při překročení této lhůty nucená správa končí.

Poté, co bylo určeno, která strana má na majetek nárok, soudním rozhodnutím, jež bylo prohlášeno za konečné nebo předběžně vykonatelné, předá správce majetek této osobě. Nucenou správu zruší na základě společného rozhodnutí stran nebo na žádost jedné z nich soud příslušný pro rozhodování o návrhu na předběžné opatření.

D. Předběžná opatření

Předběžná opatření platí, dokud soud nevynese rozhodnutí v řízení ve věci samé.

Soud může v řízení o předběžných opatřeních rovněž omezit dobu platnosti těchto opatření nebo stanovit podmínku, že řízení ve věci samé bude zahájeno v určité lhůtě. Platnost předběžných soudních příkazů vydaných v řízení ve věci samé končí rovněž v případě, že je předčasně ukončeno řízení o hlavní žalobě.

Předběžné soudní příkazy v rozvodovém řízení mohou zůstat v platnosti i po určitou dobu po rozvodu. Lze je změnit nebo zrušit. Předběžné soudní příkazy vydané před rozvodovým řízením zanikají, pokud není žádost o rozvod podána do čtyř týdnů od rozhodnutí o vydání daného předběžného soudního příkazu.

E. Předběžná vykonatelnost

Odvolační soud může vykonatelnost soudního rozhodnutí odložit. Pozastavení vykonatelnosti lze rovněž získat v exekučním řízení.

4 Je možné podat proti těmto opatřením opravný prostředek?

Obecná pravidla

Proti soudnímu rozhodnutí lze podat námitku, odvolání a kasační stížnost.

Námitku může podat strana odsouzená v nepřítomnosti soudem, který vydal soudní rozhodnutí pro zmeškání, do čtyř týdnů (proměnlivý počátek běhu lhůty).

Odvolační (u částek přesahujících 1 750 EUR) může podat neúspěšná strana u odvolacího soudu do tří měsíců ode dne doručení soudního rozhodnutí.

Neúspěšná strana může podat kasační stížnost u Nejvyššího soudu Nizozemska (*Hoge Raad der Nederlanden*) do tří měsíců ode dne doručení soudního rozhodnutí vydaného buď soudem prvního a nejvyššího stupně, nebo odvolacím soudem.

Proti příkazu (usnesení) je možné se odvolat k odvolacímu soudu a podat kasační stížnost k Nejvyššímu soudu Nizozemska.

Odvolační podává navrhovatel a zúčastněné strany, které byly účastníky řízení, ve lhůtě tří měsíců ode dne doručení rozsudku, a jiné zúčastněné strany do tří měsíců ode dne, kdy obdržely oznámení o soudním rozhodnutí.

Kasační stížnost mohou podat osoby, které byly účastníky některého z předchozích soudních řízení, do tří měsíců ode dne doručení soudního rozhodnutí.

Tyto opravné prostředky mají odkladný účinek, pokud nebylo soudní rozhodnutí prohlášeno za předběžně vykonatelné.

A. Obstarvení

Proti povolení k obstavení majetku není možné odvolání k vyšší instanci (§ 700 odst. 2 občanského soudního řádu). Osoba, která navrhuje obstavení, může podat odvolání a poté kasační stížnost proti rozhodnutí o zamítnutí žaloby.

B. Svěření do úschovy

Pokud bylo nařízeno svěření do úschovy na žádost osoby, která navrhla obstavení, není proti tomuto příkazu povoleno odvolání k žádné vyšší instanci.

Navrhovatel může podat odvolání a následně kasační stížnost proti zamítnutí žaloby.

Proti předběžnému soudnímu rozhodnutí lze podat námitku, odvolání a kasační stížnost.

C. Uvalení nucené správy

Proti příkazu na uvalení nucené správy lze podat námitku, odvolání a kasační stížnost.

D. Předběžná opatření

Proti předběžným soudním příkazům vydaným v předběžném řízení nebo v řízení o věci samé lze podat námitku, odvolání a kasační stížnost. Proti

předběžným soudním příkazům vydaným v rozvodovém řízení nelze podat odvolání ani kasační stížnost.

E. Předběžná vykonatelnost

Pokud nebylo soudní rozhodnutí prohlášeno za předběžně vykonatelné, lze takové prohlášení i přesto získat prostřednictvím odvolání nebo kasační stížnosti, případně prostřednictvím exekučního řízení. Je-li soudní rozhodnutí prohlášeno za předběžně vykonatelné, může odvolací soud jeho výkon odložit.

Na základě kasační stížnosti toto není možné. Pozastavení výkonu lze získat rovněž v rámci exekučního řízení.

Poslední aktualizace: 02/03/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.